

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้รายวิชาดนตรีโดยใช้แนวทางการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ และการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดแสดงดนตรีไทย สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๕๕ (วัดโบสถ์ดอนพรหม)

รางวัลระดับชาติ กระทรวงวัฒนธรรม

โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๕๕ (วัดโบสถ์ดอนพรหม)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นบุรี เขต 1
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

นายกฤษณพงศ์ ไชตรอง
ตำแหน่ง ครู

คำนำ

แบบผลงานวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ประเภทนวัตกรรมการศึกษา ในพื้นที่ระดับภาคภายใต้โครงการ Innovation For Thai Education (IFTE) นวัตกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาการศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 2 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2568 ด้านนวัตกรรมการพัฒนาทักษะที่เหมาะสมและจำเป็น เรื่องการพัฒนาการจัดการเรียนรู้รายวิชาดนตรี โดยใช้แนวทางการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติและการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดแสดงดนตรีไทย สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๕๕ (วัดโบสถ์ดอนพรหม) มีวัตถุประสงค์วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาดนตรีให้มีระดับที่สูงขึ้นการพัฒนาทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยขั้นพื้นฐานและส่งเสริมสมรรถนะการจัดแสดงดนตรีไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๕๕ (วัดโบสถ์ดอนพรหม) ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ด้านความสำคัญของแนวทางพัฒนานวัตกรรมการศึกษา องค์ประกอบที่ 2 ด้านกระบวนการพัฒนานวัตกรรมการศึกษา องค์ประกอบที่ 3 ด้านผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามนวัตกรรมการศึกษา ซึ่งหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแบบเสนอผลงานฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ในการขับเคลื่อนนโยบายการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ นำไปสู่การพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ ทักษะและความเป็นพลเมืองดีต่อไป

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป	1
ตอนที่ 2 รายงานวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)	2
องค์ประกอบที่ 1 ด้านความสำคัญของแนวทางพัฒนานวัตกรรมการศึกษา	2
ความเป็นมาและสภาพปัญหา	2
แนวทางการแก้ปัญหาและการพัฒนา	3
กรอบแนวคิดในการพัฒนา	4
ประโยชน์/ความสำคัญ	5
องค์ประกอบที่ 2 ด้านกระบวนการพัฒนานวัตกรรมการศึกษา	5
วัตถุประสงค์และเป้าหมายการพัฒนา	5
หลักการ ทฤษฎี แนวคิดในการพัฒนา	6
การออกแบบแนวทางการพัฒนา	9
การมีส่วนร่วมในการพัฒนา	14
การนำไปใช้	14
การประเมินและการปรับปรุง	15
องค์ประกอบที่ 3 ด้านผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามนวัตกรรมการศึกษา	17
ผลที่เกิดกับสถานศึกษา	17
ผลที่เกิดกับครูผู้สอน	18
ผลที่เกิดกับผู้เรียน	20
การขยายผลและต่อยอดการใช้นวัตกรรมการศึกษา	25
บรรณานุกรม	

ใบสมัครเข้ารับการนำเสนอผลงาน

วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ประเพณีวัฒนธรรมการศึกษา ในพื้นที่ระดับภาค
ภายใต้โครงการ Innovation For Thai Education (IFTE) นวัตกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาการศึกษา
ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 2 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2568

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ที่ตรงกับข้อมูลของท่าน

1. ชื่อผลงาน การพัฒนาการจัดการเรียนรู้รายวิชาดนตรี โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ และการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดแสดงดนตรีไทย สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๕๕ (วัดโบสถ์ดอนพรหม)

2. ประเพณีผลงาน “วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)” ที่สมัครเข้ารับการนำเสนอ

- ☒ ด้านนวัตกรรมพัฒนาทักษะที่เหมาะสมและจำเป็น
- ☐ ด้านนวัตกรรมระบบแนะแนวทางสำหรับผู้เรียน (Coaching)
- ☐ ด้านนวัตกรรมการเรียนรู้แบบ STEM Education
- ☐ ด้านนวัตกรรมการแก้ปัญหาสุขภาพ
- ☐ ด้านนวัตกรรมส่งเสริมสนับสนุนการจัดทำธนาคารหน่วยกิต

3. กลุ่มผลงาน “วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)”

- ☐ ด้านการบริหารจัดการศึกษา
- ☒ ด้านการจัดการเรียนรู้
- ☐ ด้านการนิเทศ ติดตามและประเมินผล

4. ชื่อ - สกุล ผู้นำเสนอผลงาน นายกฤษณพงศ์ ใจตรง

ตำแหน่ง ครู

ชื่อสถานศึกษา/หน่วยงาน โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๕๕ (วัดโบสถ์ดอนพรหม)

สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1

5. ข้อมูลการติดต่อ

เลขที่ 61/23

หมู่ที่ 1

ซอย บางกรวย - ไทรน้อย 4/1

ถนน บางกรวย - ไทรน้อย

ตำบล/แขวง บางกรวย

อำเภอ/เขต บางกรวย

จังหวัด นนทบุรี

รหัสไปรษณีย์ 11130

โทรศัพท์ 064 527 4618

โทรสาร -

E - mail tr55.krisanapong@gmail.com

ตอนที่ 2 รายงานผลวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

องค์ประกอบที่ 1 ด้านความสำคัญของแนวทางพัฒนานวัตกรรมการศึกษา

1.1 ความเป็นมาและสภาพปัญหา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนานักเรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) โดยกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ได้แก่ มาตรฐาน ศ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน มาตรฐาน ศ 2.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล การกำหนดตัวชี้วัดระหว่างทางและตัวชี้วัดปลายทาง เพื่อเป็นเป้าหมายของการพัฒนาคุณภาพนักเรียนในสิ่งที่พึงรู้และปฏิบัติได้ ตามคุณลักษณะของนักเรียนในแต่ละระดับชั้นที่มีความเฉพาะเจาะจง และมีความเป็นรูปธรรมนำไปใช้ในการกำหนดเนื้อหา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้การสอนและเป็นเกณฑ์สำหรับการวัดประเมินผลเพื่อตรวจสอบคุณภาพนักเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๕๕ (วัดโบสถ์ดอนพรหม) จึงได้ดำเนินการจัดทำหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้รายวิชาดนตรีสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 จากรายงานสรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนปีการศึกษา 2566 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาดนตรี ระดับ 3 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 83.87 ซึ่งสะท้อนถึงระดับความสามารถของนักเรียนในรายวิชาดนตรีที่อยู่ในเกณฑ์น่าพึงพอใจ และเพื่อเป็นการพัฒนานกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของรายวิชาให้มีระดับที่สูงขึ้น จึงได้ดำเนินการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก ปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในรูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โดยมีประเด็นสำคัญ ดังนี้ ด้านปัจจัยภายใน นักเรียนขาดความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน ความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย การประยุกต์ใช้ความรู้ ความกล้าแสดงออก ด้านปัจจัยภายนอก ด้วยธรรมชาติของรายวิชาดนตรี นักเรียนจำเป็นต้อง ได้รับโอกาสในการฝึกฝน ลงมือปฏิบัติจริงอย่างสม่ำเสมอ อาทิ การปฏิบัติทักษะเครื่องดนตรีไทย (อังกะลุ) จนเกิดความชำนาญส่งผลให้นักเรียนสามารถอธิบายเกี่ยวกับสัญลักษณ์แทนเสียงตัวโน้ต ความดัง - เบา ลั่น - ยาว ของเสียงแหล่งกำเนิดเสียง การอ่านและเขียนโน้ตดนตรีไทย การขับร้องเพลงไทย และสามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้ความเข้าใจ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 แนวทางการแก้ไขปัญหาและการพัฒนา

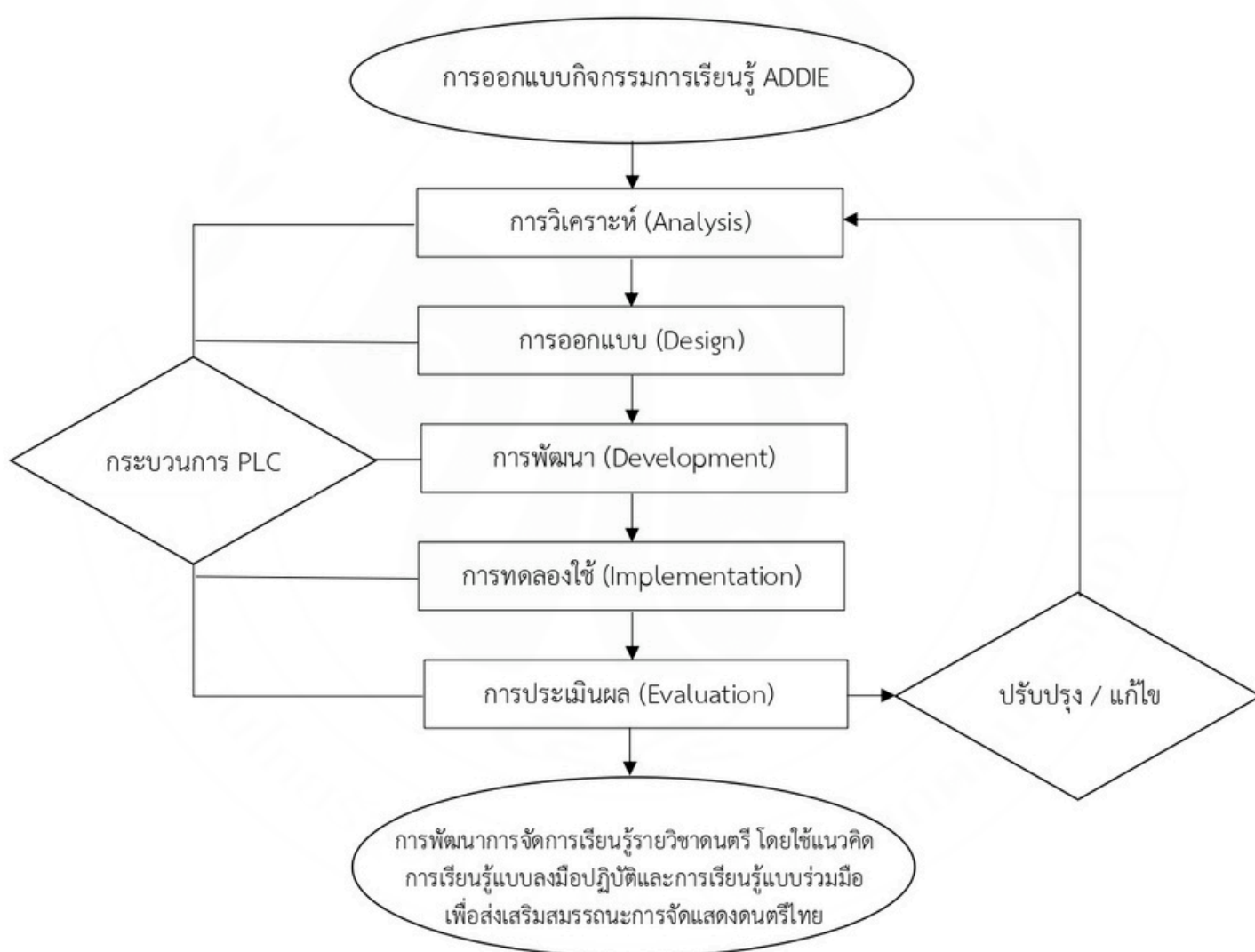
จากความเป็นมาและสภาพปัญหาที่ได้รับจากการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก ปัจจัยภายใน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๕๕ (วัดโบสถ์ดอนพรหม) ได้กำหนดเป้าหมาย ในการพัฒนานักเรียนในปีการศึกษา 2567 เพื่อพัฒนาสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาดนตรี การพัฒนาทักษะ การปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยขั้นพื้นฐานและส่งเสริมสมรรถนะการจัดแสดงดนตรีไทยของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๕๕ (วัดโบสถ์ดอนพรหม) โดยใช้แนวทางการเรียนรู้แบบ ลงมือปฏิบัติและการเรียนรู้แบบร่วมมือสอดคล้องหลักการทั่วไปในการสอนทักษะดนตรีและดำเนินการ ออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามหลักพื้นฐานในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ADDIE MODEL ได้แก่ การวิเคราะห์ (Analysis) การออกแบบ (Design) การพัฒนา (Development) การนำไปใช้ (Implementation) การประเมินผล (Evaluation) โดยได้รับจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 ผู้บริหาร คณะครู ในการนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอน การสนับสนุนงบประมาณ ทั้งในและนอกสถานศึกษา หลังจากการพัฒนาพบว่า ปีการศึกษา 2567 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาดนตรี ระดับ 3 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 98.59 นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดแสดงดนตรีไทยในกิจกรรม วันแสดงดนตรีไทย ปีการศึกษา 2567 สามารถเข้าร่วมกิจกรรมโรงเรียนดนตรีไทย 100 เปอร์เซนต์ จัดขึ้นโดย กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรมและได้รับการพิจารณารางวัลระดับชาติจากกรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม ให้เป็นโรงเรียนดนตรีไทย 100 เปอร์เซนต์ ระดับดีเด่น ประจำปีงบประมาณ 2567 สามารถส่งเสริมความสนใจ ความต้องการของนักเรียนด้านดนตรี เข้าร่วมการแข่งขันทักษะดนตรีไทยในงาน ศิลปหัตถกรรมนักเรียนครั้งที่ 72 ได้รับรางวัลชนะเลิศ เหรียญทอง วงปี่พาทย์ไม้แข็ง รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 2 เหรียญทอง เดี่ยวฆ้องวงเล็ก รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2 เหรียญเงิน เดี่ยวระนาดเอก รางวัล เหรียญทอง เดี่ยวระนาดทุ้มและฆ้องวงใหญ่ การสร้างแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้นักเรียน มีการวางแผนสำหรับการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา โดยใช้ความรู้ ความสามารถ ด้านดนตรีไทย ในการสอบ คัดเลือกเพื่อเข้าศึกษาต่อด้านความสามารถพิเศษดนตรีไทย การเข้าร่วมกิจกรรม “ผู้นำทางวัฒนธรรม” วัฒนธรรมวินิต ของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนนทบุรี รวมถึงการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ ด้วยตนเองในการฝึกฝน แก้ไขข้อบกพร่องและพัฒนาทักษะดนตรีของตนเองให้มีระดับที่สูงขึ้น การแสดง ความสามารถด้านดนตรีไทยรายบุคคลและในรูปแบบวงดนตรีไทย บนแพลตฟอร์มออนไลน์ Youtube : TR55.ART-GROUP และ FB Page กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๕๕

ทั้งนี้เพื่อเป็นการขยายผลความสำเร็จของกระบวนการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ รายวิชาดนตรี โดยใช้แนวทางการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติและการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อส่งเสริม สมรรถนะ การจัดแสดงดนตรีไทย สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๕๕ (วัดโบสถ์ดอนพรหม) ได้ดำเนินการเผยแพร่กระบวนการให้แก่สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 โรงเรียนไทยรัฐวิทยาภาคกลาง – ภาคตะวันออก ทั้ง 34 โรงเรียนและการพัฒนาต่อยอดให้เหมาะสม กับบริบทสถานศึกษา ด้านการใช้กิจกรรมดนตรีเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามโครงการโรงเรียน คุณธรรม สพฐ. ประจำปีงบประมาณ 2567 การสร้างอัตลักษณ์ของสถานศึกษาบนพื้นฐาน Soft power

การขับเคลื่อนนโยบายของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 5 ประการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี โดยนำไปพัฒนาต่อยอดเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาด้านคุณภาพนักเรียนกระบวนการบริหารและจัดการ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ นำไปสู่การประเมินการประกันคุณภาพภายนอก (พ.ศ.2567 - 2571) รอบที่ 5 การประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดภัยและอบายมุข ปีการศึกษา 2567 ระดับเขตพื้นที่ ประเมินผลงานดีเด่น ระดับเพชร เป็นต้น โดยจะดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการพัฒนานักเรียนและการจัดการศึกษาอย่างยั่งยืนต่อไป

1.3 กรอบแนวคิดในการพัฒนา

การจัดการเรียนรู้รายวิชาดนตรี โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ และการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดแสดงดนตรีไทย สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๕๕ (วัดโบสถ์ดอนพรหม) ได้ดำเนินการพัฒนา ดังนี้

แผนผัง กรอบแนวคิดในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้รายวิชาดนตรี

1.4 ประโยชน์/ความสำคัญ

- นักเรียนสามารถปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยขั้นพื้นฐานได้อย่างน้อยคนละ 1 ชนิด
- นักเรียนสามารถประยุกต์ใช้ทักษะดนตรีไทยของตนเองในกิจกรรมวันแสดงดนตรีไทย

ปีการศึกษา 2567

- ครูผู้สอนมีเป้าหมายในการพัฒนานักเรียนให้ประสบความสำเร็จ โดยใช้กระบวนการที่เหมาะสมกับนักเรียน สภาพแวดล้อมและบริบท ความต้องการของสถานศึกษา
- การสร้างเครือข่ายทางการเรียนรู้ ด้วยการเผยแพร่กระบวนการพัฒนาการจัดการเรียนรู้รายวิชาดนตรี โดยใช้แนวทางการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติและการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดแสดงดนตรีไทย สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๕๕ (วัดโบสถ์ดอนพรหม) ให้แก่โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 และโรงเรียนไทยรัฐวิทยา ภาคกลาง – ภาคตะวันออก

องค์ประกอบที่ 2 ด้านกระบวนการพัฒนานวัตกรรมการศึกษา

2.1 วัตถุประสงค์และเป้าหมายการพัฒนา

2.1.1 วัตถุประสงค์

- เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาดนตรีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๕๕ (วัดโบสถ์ดอนพรหม) ให้มีระดับที่สูงขึ้น
- เพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยขั้นพื้นฐานและส่งเสริมสมรรถนะการจัดแสดงดนตรีไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๕๕ (วัดโบสถ์ดอนพรหม)

2.1.2 การกำหนดเป้าหมายการพัฒนา

เชิงปริมาณ

- ร้อยละ 80 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๕๕ (วัดโบสถ์ดอนพรหม) จำนวน 425 คน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาดนตรี ระดับ 3 ขึ้นไป
- ร้อยละ 80 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๕๕ (วัดโบสถ์ดอนพรหม) จำนวน 425 คน เข้าร่วมกิจกรรมการแสดงดนตรีไทยในวันแสดงดนตรีไทยประจำปีการศึกษา 2567

เชิงคุณภาพ

- นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๕๕ (วัดโบสถ์ดอนพรหม) สามารถปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยขั้นพื้นฐานได้อย่างถูกต้อง โดยใช้บทเพลงที่เหมาะสมกับช่วงวัย
- นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๕๕ (วัดโบสถ์ดอนพรหม) สามารถประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะด้านการปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยในการมีส่วนร่วมจัดแสดงดนตรีไทยของโรงเรียนและแสดงออกถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐานได้อย่างเหมาะสม

2.2 หลักการ ทฤษฎี แนวคิดในการพัฒนา

2.2.1 ทฤษฎีการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ (Active learning)

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นบทบาทของนักเรียน โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ด้วยเทคนิควิธีที่หลากหลาย โดยให้ความสำคัญกับนักเรียน เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการและสร้างความรู้จากสิ่งที่เรียนรู้ด้วยตนเอง นำไปสู่การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับนักเรียน และนักเรียนร่วมชั้นเรียน อีกทั้งมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการคิด และการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมของนักเรียน ผู้สอนจะเปลี่ยนบทบาทจากผู้ถ่ายทอดความรู้หน้าชั้นเรียน มาเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้โดยจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง พร้อมทั้งให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างสม่ำเสมอ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการคิดและสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง (พิมพ์นธ์ เดชะคุปต์, 2556; วรัญญา เสนสม, 2563)

ลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนการสอนแบบลงมือปฏิบัติ (ไชยยศ เรืองสุวรรณ, 2553) ได้แก่

1. การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งพัฒนาศักยภาพทางสมองของนักเรียน เช่น การคิด การแก้ปัญหา และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ อีกทั้งยังเน้นกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูง
2. การเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ อย่างเต็มที่ ทำให้นักเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้และจัดระบบการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง
3. นักเรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ ทั้งในการสร้างองค์ความรู้ การสร้างปฏิสัมพันธ์ และการร่วมมือกันมากกว่าการแข่งขัน โดยเป็นการจัดสถานการณ์ให้นักเรียนได้ฝึกฝน การอ่าน การพูด การฟัง และการคิดอย่างลุ่มลึก ซึ่งช่วยให้นักเรียนสามารถจัดระบบการเรียนรู้ของตนเอง และบูรณาการข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศ และหลักการต่าง ๆ เพื่อสร้างความคิดรวบยอดได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องความรับผิดชอบร่วมกัน การมีวินัยในการทำงาน และการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างเหมาะสม
5. ผู้สอนทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ซึ่งองค์ความรู้ของนักเรียนจะเกิดขึ้นจากประสบการณ์ตรงในการเรียนรู้การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และการสรุปทบทวนความรู้จากสิ่งที่ได้เรียนรู้

2.2.2 ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning)

การเรียนรู้เป็นกลุ่มย่อยที่มีสมาชิกกลุ่มที่มีความสามารถแตกต่างกัน ช่วยกันเรียนรู้เพื่อไปสู่เป้าหมาย ด้วยการมีปฏิสัมพันธ์ โดยมีลักษณะของการแข่งขัน ลักษณะต่างคนต่างเรียนและลักษณะร่วมมือกันในการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ (ทิตนา แคมมณี, 2561) ดังนี้

1. ฟังพาและเกื้อกูลกัน สมาชิกในกลุ่มทุกคนมีความสำคัญและความสำเร็จของกลุ่มขึ้นกับสมาชิกทุกคนในกลุ่ม สมาชิกแต่ละคนต้องรับผิดชอบบทบาทหน้าที่ของตนและช่วยเหลือสมาชิก

คนอื่น เพื่อประโยชน์ร่วมกัน การจัดกลุ่มเพื่อช่วยให้นักเรียนมีการพึ่งพาช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เช่น การให้นักเรียนกลุ่มเดียวกันการกำหนดเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน การให้รางวัลตามผลงานของกลุ่ม การมอบหมายบทบาทหน้าที่ในการทำงานร่วมกันให้แก่สมาชิก เป็นต้น

2. การปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด สมาชิกในกลุ่มมีการพึ่งพาช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เป็นปัจจัยที่จะส่งเสริมให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและเพื่อช่วยให้กลุ่มบรรลุเป้าหมาย โดยสมาชิกในกลุ่มจะห่วงใย ไว้วางใจ ส่งเสริมและช่วยเหลือกันและกันในการทำงาน ร่วมกัน ส่งผลให้เกิดความสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน

3. ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ของสมาชิกแต่ละคน สมาชิกในกลุ่มการเรียนรู้มีหน้าที่รับผิดชอบและพยายามทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ โดยมีระบบการตรวจสอบผลงาน ทั้งที่เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม เพื่อส่งเสริมให้ทุกคนทำหน้าที่ของตนเองอย่างเต็มที่หลายวิธี เช่น การจัดกลุ่มให้เล็กเพื่อจะได้มีการเอาใจใส่กันและกันอย่างทั่วถึง การทดสอบเป็นรายบุคคล การสุ่มเรียกชื่อรายงาน ครูสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในกลุ่ม การให้นักเรียนสอนกันและกัน เป็นต้น

4. การใช้ทักษะการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย การเรียนรู้แบบร่วมมือจะประสบความสำเร็จได้ ต้องอาศัยทักษะที่สำคัญหลายประการ เช่น ทักษะทางสังคม ทักษะการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ทักษะการทำงานกลุ่ม ทักษะการสื่อสารและทักษะการแก้ปัญหาขัดแย้ง รวมทั้งการเคารพ ยอมรับ และไว้วางใจ ซึ่งผู้สอนควรสอนและฝึกให้นักเรียนเพื่อช่วยให้ดำเนินงานไปได้

5. การวิเคราะห์กระบวนการกลุ่ม กลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมือจะต้องมีการวิเคราะห์กระบวนการทำงาน เพื่อช่วยให้กลุ่มเกิดการเรียนรู้และปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น การวิเคราะห์กระบวนการกลุ่มครอบคลุมการวิเคราะห์เกี่ยวกับวิธีการทำงานของกลุ่ม การวิเคราะห์การเรียนรู้อาจทำโดยครู นักเรียน หรือทั้งสองฝ่ายเพื่อได้รับข้อมูลป้อนกลับและช่วยฝึกทักษะการรู้คิดต่อไป

2.2.3 หลักการทั่วไปในการสอนทักษะดนตรี

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ทางดนตรีอย่างแท้จริง โดยนักเรียนควรมีส่วนร่วมในกิจกรรมดนตรีที่มีความเหมาะสมกับช่วงวัย ในรูปแบบของกิจกรรมที่มีความหลากหลายหลักการสำคัญ 7 ประการในการสอนทักษะดนตรี (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2560) ได้แก่ เสี่ยงก่อนสัญลักษณ์ ความถูกต้องและความไพเราะ ความมีดนตรีการ ทักษะการฝึกซ้อม ทักษะการแสดง การประเมินผลตนเอง การแก้ไข ปรับปรุงและการพัฒนาทักษะ ซึ่งเทคนิควิธีการแต่ละวิธีเมื่อนำไปใช้ควรมีการปรับปรุง ประยุกต์ให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอนของแต่ละสภาพ ซึ่งจะทำให้การเรียนการสอนดนตรีดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพบรรลุจุดหมายตามที่ผู้สอนได้กำหนดไว้ การนำหลักการหนึ่งไปประยุกต์หรือการผสมผสานระหว่างเทคนิควิธีต่าง ๆ ย่อมสามารถทำได้ตามความเหมาะสม โดยอยู่ในดุลยพินิจของผู้สอน ไม่มีวิธีการใดดีที่สุด มีแต่วิธีการที่เหมาะสมที่สุด

2.2.4 หลักพื้นฐานในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ADDIE MODEL

กระบวนการออกแบบระบบการเรียนการสอน โดยมี 5 ขั้นตอน (กุลกนก จันวันดี, 2560) ดังนี้

1. การวิเคราะห์ (Analysis) การกำหนดปัญหา ระบุแหล่งที่มาของปัญหา และแนวทางในการแก้ไขปัญหา โดยทำการวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ เช่น การวิเคราะห์ความต้องการ หลักสูตร นักเรียน เนื้อหาวิชา วัตถุประสงค์ สภาพแวดล้อม การเรียนรู้ เป็นต้น ซึ่งจะเป็นแนวทางสำคัญไปสู่การออกแบบ

2. การออกแบบ (Design) การนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์มาวางแผน กลยุทธ์ สำหรับการเรียนการสอนโดยดำเนินการออกแบบการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ตามการวิเคราะห์และช่วงระยะเวลา ซึ่งองค์ประกอบของการออกแบบระบบการเรียนการสอน ADDIE MODEL จะรวมถึงการเขียนอธิบายกลุ่มเป้าหมายและนำผลของการออกแบบมาเป็นปัจจัยสู่การพัฒนา

3. การพัฒนา (Development) การสร้างมาจากการวิเคราะห์และออกแบบ วัตถุประสงค์ของขั้นตอนการออกแบบระบบการเรียนการสอน ADDIE MODEL คือการสร้างแผนการสอน และอุปกรณ์การเรียน ซึ่งเป็นการพัฒนาการสอนรวมถึงสื่อการสอน ที่จะถูกนำไปใช้ในการเรียนการสอน ตลอดจนเอกสารทั้งหมดที่นำมาใช้ประกอบการสอน

4. การทดลองใช้ (Implementation) การนำสิ่งที่ได้จากการพัฒนาไป ทดลองใช้ระยะนี้จะต้องดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ โดยต้องส่งเสริมความเข้าใจแก่ผู้รับผิดชอบจัดการเรียน การสอนเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการสอนไปใช้

5. การประเมินผล (Evaluation) การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผล ของการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นจริง ตลอดกระบวนการรวมถึงการประเมินกระบวนการสอนทั้งหมด ระหว่างการเรียนการสอนและหลังการเรียนการสอน การประเมินระหว่างดำเนินการ การประเมิน หลังการดำเนินการเพื่อปรับปรุงก่อนนำไปใช้

จากการสังเคราะห์ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ หลักการสอนทักษะดนตรี หลักพื้นฐาน ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ADDIE MODEL ที่ได้กล่าวมา พบว่า มีลักษณะสำคัญหลายประการ ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาดนตรีให้มีระดับที่สูงขึ้น การพัฒนาทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยขั้นพื้นฐานและส่งเสริม สมรรถนะการจัดแสดงดนตรีไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๕๕ (วัดโบสถ์ ตอนพรหม) ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้

1. การปฏิบัติทักษะดนตรีไทย จำเป็นต้องอาศัยการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง โดยนักเรียน จะได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงในการปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยในรายวิชาดนตรี นำไปสู่การเสริมสร้างทักษะ และความสามารถตามวัตถุประสงค์ของการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ในลักษณะนี้มีความสอดคล้องกับแนวคิด การเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ (Active Learning) ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้ จากการลงมือทำจริง ด้วยตนเอง

2. การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ เช่น การร่วมกันฝึกซ้อมในรูปแบบวงดนตรีไทย ช่วยส่งเสริมทักษะการฟัง การพูด การแสดงออก และการสื่อสารในเชิงดนตรี รวมทั้งสร้างความมั่นใจในการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์

3. การทำงานร่วมกันเป็นทีม ในฝึกซ้อมและการแสดงดนตรีไทยในลักษณะกลุ่ม ช่วยพัฒนาทักษะการประสานงาน ความรับผิดชอบร่วมกัน และการเกื้อกูลกันในกลุ่มนักเรียน ซึ่งมีความสำคัญต่อความสำเร็จในการแสดงดนตรีไทย

4. การสร้างสมรรถนะจากการฝึกฝน ทักษะดนตรีไทยต้องเริ่มจากหลักการพื้นฐาน ประกอบด้วย เสียงก่อนสัญลักษณ์ ความถูกต้องของจังหวะ การรู้จักเครื่องดนตรี ไปจนถึงการควบคุมอารมณ์ และการถ่ายทอดความรู้สึกผ่านการแสดง ซึ่งเป็นไปตามหลักการของการพัฒนาทักษะอย่างมีระบบ

5. การคิดวิเคราะห์และการประเมินตนเอง ในการจัดการเรียนรู้ควรส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักสะท้อนผลการเรียนรู้ของตนเอง วิเคราะห์จุดแข็ง - จุดอ่อนของการปฏิบัติทักษะดนตรี รวมถึงการรับฟังข้อเสนอแนะ เพื่อแก้ไขและพัฒนาข้อบกพร่องในการปฏิบัติทักษะดนตรีของตนเอง

6. การพัฒนานวัตกรรมจัดการการเรียนรู้โดยใช้ ADDIE Model ทั้ง 5 ขั้นตอน เป็นแนวทางในการกำหนดทิศทางและวางแผนการพัฒนอย่างเป็นระบบ โดยอิงหลักการทางวิทยาศาสตร์ ที่เน้นกระบวนการที่มีเหตุผล ตรวจสอบได้ และสามารถประเมินผลเพื่อพัฒนาต่อเนื่องได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 การออกแบบแนวทางการพัฒนา

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้รายวิชาดนตรี โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ และการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดแสดงดนตรีไทย สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๕๕ (วัดโบสถ์ดอนพรหม) ดำเนินการออกแบบแนวทางการพัฒนาตามหลักพื้นฐานในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้สอน ADDIE MODEL ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ (Analysis)

- การศึกษาปัญหา ความต้องการ บริบทของนักเรียนและการกำหนดผลลัพธ์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนและสถานศึกษา
- การสำรวจทักษะพื้นฐานของนักเรียน กลุ่มเป้าหมาย และทรัพยากรที่มีอยู่ภายในโรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๕๕ (วัดโบสถ์ดอนพรหม)
- การวิเคราะห์สมรรถนะที่จำเป็นในการพัฒนาทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยขั้นพื้นฐานและการจัดแสดงดนตรีไทย

2. การออกแบบ (Design)

- การออกแบบหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาดนตรีให้สอดคล้องทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ทฤษฎีการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ หลักการทั่วไปในการสอนทักษะดนตรี รวมถึงการใช้เทคโนโลยีในการผลิตสื่อการเรียนรู้ทั้งในรูปแบบเอกสารและดิจิทัล เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกเวลาเรียน

- การกำหนดทักษะดนตรีและบทเพลงที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้รายวิชาดนตรีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 ให้เหมาะสมกับช่วงวัยและพื้นฐานของนักเรียน
- การวางแผนลำดับกิจกรรมการเรียนรู้จากง่ายไปยาก เพื่อส่งเสริมทักษะอย่างเป็นระบบ และออกแบบเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์และสมรรถนะที่ชัดเจน
- การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการประเมินทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยของนักเรียน ได้แก่ แบบประเมินทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรีไทย (อังกฤษ) แบบประเมินทักษะ การขับร้องเพลงไทย แบบสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน

3. การพัฒนา (Development)

การออกแบบกระบวนการพัฒนาทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยขั้นพื้นฐาน และส่งเสริมสมรรถนะในการจัดแสดงดนตรีไทย โดยผ่านกระบวนการตรวจสอบความเป็นไปได้ของนวัตกรรม เพื่อให้ครูผู้สอนรายวิชานำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ โดยมี 5 ขั้นตอน ที่สอดคล้องหลักการ วิธีการ ดังนี้

ขั้นที่ 1 เตรียมความพร้อม

ดนตรีเป็นศาสตร์แห่งเสียง การเรียนรู้ทักษะดนตรี จึงควรเริ่มต้นจากการที่นักเรียนได้ฟังเสียงดนตรี ที่มีความหลากหลายทั้งด้านจังหวะ ทำนอง และอารมณ์ของบทเพลง โดยนักเรียนมีส่วนร่วมในการร้องเพลงที่เหมาะสมกับช่วงวัย อาทิ เพลงพื้นบ้าน เพลงที่กำลังเป็นที่นิยม เพลงที่สะท้อนเรื่องราวในชีวิตประจำวัน เพื่อให้นักเรียนเกิดมโนทัศน์ทางการเรียนรู้และเตรียมความพร้อมด้านทักษะดนตรีสู่การเชื่อมโยงองค์ความรู้เดิมเข้ากับความรู้ใหม่ที่จะได้รับ ทั้งนี้ควรมีการใช้สื่อเทคโนโลยี การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม และคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

ฟังวิดีโอการบรรเลงเครื่องดนตรีไทย

ฟังวิดีโอการบรรเลงเครื่องดนตรีไทย

ขั้นที่ 2 ให้ประสบการณ์

การเรียนรู้ทักษะดนตรีเป็นเรื่องของความรู้ในเชิงปฏิบัติที่มีทฤษฎีเป็นพื้นฐานของความมีดนตรีการ (Musicianship) นักเรียนจึงควรได้รับการพัฒนาความรู้ ประสบการณ์ ด้านดนตรีที่มีหลากหลาย ทั้งด้านบทเพลง แบบฝึกหัด การนั่งและการใช้กลัมนื้อ ลักษณะและคุณสมบัติของเครื่องดนตรี การอ่านโน้ต การฟัง การสร้างสรรค์ การพัฒนาประสาทสัมผัส การวิเคราะห์บทเพลง ทฤษฎี ประวัติดนตรี ตลอดจน การวิเคราะห์บทเพลงอย่างลึกซึ้ง ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างทักษะพื้นฐานด้านดนตรีสู่การพัฒนาทักษะการปฏิบัติดนตรี ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สาธิตการตีกลองยาว

สาธิตการขับร้องเพลงไทย

ขั้นที่ 3 ปฏิบัติเครื่องดนตรี

หลักการ

การปฏิบัติทักษะดนตรีอย่างถูกต้องและสม่ำเสมอเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาทักษะดนตรี นักเรียนควรได้รับการส่งเสริมให้ฝึกฝนอย่างเป็นขั้นตอน เริ่มต้นจากการทำความเข้าใจสัญลักษณ์ทางดนตรี การฝึกฝนทักษะการฟัง รวมถึงตั้งเป้าหมายในการฝึกซ้อมที่ชัดเจนและให้ความสำคัญด้านคุณภาพของเสียง ความถูกต้องของจังหวะ ทำนอง และความไพเราะ โดยมีผู้สอนให้คำแนะนำ เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติทักษะดนตรีที่ถูกต้อง

การปฏิบัติอังกลุง

การขับร้องเพลงไทย

ขั้นที่ 4 ทดสอบความสามารถ

หลักการ

นักดนตรีที่ดีจำเป็นต้องประเมินความสามารถในการปฏิบัติทักษะดนตรีของตนเองอย่างสม่ำเสมอและตรงไปตรงมา บนพื้นฐานของความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้อง ทั้งในด้านเทคนิคการเล่นและการแสดงออกทางดนตรี เพื่อสามารถมองเห็นจุดแข็งและจุดที่ยังต้องพัฒนาได้อย่างชัดเจน พร้อมทั้งเปิดใจยอมรับฟังคำแนะนำจากผู้อื่นผ่านกระบวนการสะท้อนความคิด และนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุง พัฒนาทักษะดนตรีของตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าในด้านการปฏิบัติเครื่องดนตรีอย่างมีประสิทธิภาพ

ทดสอบการบรรเลงขลุ่ยเพียงออ

ทดสอบการบรรเลงวงกลองยาว

ขั้นที่ 5 การนำความรู้ไปใช้

หลักการ

การแสดงดนตรีเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายทอดความงดงามของเสียงบนพื้นฐานขององค์ประกอบดนตรีที่หลากหลาย โดยใช้ทักษะดนตรีที่ได้รับจากการฝึกฝนและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยคำนึงถึงคุณภาพ ความถูกต้องและความไพเราะ สามารถสร้างความสัมพันธ์ทางอารมณ์และความพึงพอใจระหว่างผู้แสดงและผู้ฟังได้อย่างมีสุนทรียทางดนตรี

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1
เพลงฟ่อนเงี้ยว

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1
เพลงลาวต่อนก

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/1
เพลงด้อยตลิ่ง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/2
เพลงข้ามถนน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1
เพลงตาสีเกี๊ยะ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2
เพลงพม่าเขว

4. การทดลองใช้ (Implementation)

การจัดการเรียนรู้รายวิชาดนตรี ให้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 โดยใช้กระบวนการ 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 เตรียมความพร้อม ขั้นที่ 2 ให้ประสบการณ์ ขั้นที่ 3 ปฏิบัติเครื่องดนตรี ขั้นที่ 4 ทดสอบความสามารถ ขั้นที่ 5 การนำความรู้ไปใช้ โดยมีการนิเทศติดตามจากคณะผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

นิเทศการจัดการเรียนรู้ โดยผู้บริหารสถานศึกษา

นิเทศการจัดการเรียนรู้ โดยหัวหน้ากลุ่มสาระ ฯ ศิลปะ

5. การประเมินผล (Evaluation)

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เพื่อวิเคราะห์ผลการประเมินทักษะการขับร้องและปฏิบัติเครื่องดนตรีไทย (อังกะลุง) การประเมินพฤติกรรมมีส่วนร่วมในชั้นเรียนของนักเรียน สภาพปัญหาและอุปสรรค รวมถึงข้อคิดเห็นที่ได้รับจากการนิเทศการเรียนการสอน เพื่อวิเคราะห์และหาข้อบกพร่องของกระบวนการเพื่อการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น PLC

PLC กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

PLC กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

2.4 การมีส่วนร่วมในการพัฒนา

การนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 และงานนิเทศภายในสถานศึกษา กลุ่มบริหารงานวิชาการ โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๕๕ (วัดโบสถ์ดอนพรหม) ดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยมีผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หัวหน้าต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้และเพื่อนครูเข้านิเทศการจัดการเรียนรู้รายวิชาดนตรีของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ จำนวน 4 ครั้ง / ภาคเรียน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ทุกปีการศึกษา

นิเทศติดตาม โดย สพป. นนทบุรี เขต 1

นิเทศติดตาม โดย สพป. นนทบุรี เขต 1

2.5 การนำไปใช้

การมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ขยายผลสู่การปฏิบัติในชั้นเรียน โดยนางสาวชนิดา กลั่นจันทร์ รับมอบหมายจัดการเรียนการสอน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 นายธีรเทพ วัจนะ รับมอบหมายจัดการเรียนการสอน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 นายภุชยพงษ์ ใจตรง รับมอบหมายจัดการเรียนการสอน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 มีการชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้รายวิชาดนตรี โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติและการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดแสดงดนตรีไทย สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๕๕ (วัดโบสถ์ดอนพรหม)

การจัดการเรียนรู้รายวิชาดนตรี

การจัดการเรียนรู้รายวิชาดนตรี

การจัดทำโครงการ 1 คน 1 เครื่องดนตรี ตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ เพื่อจัดสรรงบประมาณสำหรับ ดำเนินการพัฒนาการจัดการเรียนรู้รายวิชาดนตรี โดยใช้แนวทางการเรียนรู้ แบบลงมือปฏิบัติและการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดแสดงดนตรีไทย สำหรับนักเรียน ระดับประถมศึกษา โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๕๕ (วัดโบสถ์ดอนพรหม) อาทิ การเชิญวิทยากรผู้มีความเชี่ยวชาญ ด้านการปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยมาให้ความรู้แก่นักเรียนทั้งในและนอกเวลาราชการ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ห้องดนตรีไทย การจัดซื้อเครื่องดนตรีไทย และการซ่อมแซมเครื่องดนตรีไทยให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์ เพื่อในพัฒนาทักษะดนตรีของนักเรียนตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

วิทยากรภายนอก ให้ความรู้ด้านดนตรีไทย

การจัดซื้ออุปกรณ์ดนตรีไทย

2.6 การประเมินและการปรับปรุง

การประเมินผลการพัฒนาการจัดการเรียนรู้รายวิชาดนตรี โดยใช้แนวทางการเรียนรู้ แบบลงมือปฏิบัติและการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดแสดงดนตรีไทย สำหรับนักเรียน ระดับประถมศึกษา โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๕๕ (วัดโบสถ์ดอนพรหม) สามารถสรุปประเด็นของการประเมิน เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนา ดังนี้

การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาดนตรีตามวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาดนตรี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๕๕ (วัดโบสถ์ดอนพรหม) ให้มีระดับที่สูงขึ้น ร้อยละ 80 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๕๕ (วัดโบสถ์ดอนพรหม) จำนวน 425 คน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาดนตรี ระดับ 3 ขึ้นไป คิดเป็น ร้อยละ 98.59

การจัดแสดงดนตรีไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๕๕ (วัดโบสถ์ดอนพรหม) ร้อยละ 80 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๕๕ (วัดโบสถ์ดอนพรหม) จำนวน 425 คน เข้าร่วมกิจกรรมการแสดงดนตรีไทยในวันแสดงดนตรีไทยประจำปีการศึกษา 2567 พบว่า การจัดแสดงดนตรีไทย ปีการศึกษา 2567 นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการนำเสนอผลงานต่อสาธารณชนในรูปแบบ Online และ Onsite คิดเป็นร้อยละ 100

การแสดงดนตรีไทยของนักเรียนโรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๕๕ (วัดโบสถ์ดอนพรหม)

การประเมินประสิทธิภาพของการพัฒนาการจัดการเรียนรู้รายวิชาดนตรีโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติและการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดแสดงดนตรีไทยสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๕๕ (วัดโบสถ์ดอนพรหม) โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ นางสาววรรณชนก มั่นแน่น ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ นางสาววลักษณ์ มีชัยเจริญ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะชำนาญการ นางสาวชัตติยาพร สุทธิ ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการ โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๕๕ (วัดโบสถ์ดอนพรหม) เพื่อการพัฒนากระบวนการก่อนนำไปใช้

การประเมินประสิทธิภาพของการพัฒนาการจัดการเรียนรู้รายวิชาดนตรี

องค์ประกอบที่ 3 ด้านผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามนวัตกรรมการศึกษา

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้รายวิชาดนตรี โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติและการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาสมรรถิทางารเรียนรายวิชาดนตรีให้มีระดับที่สูงขึ้น การพัฒนาทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยขั้นพื้นฐานและส่งเสริมสมรรถนะการจัดแสดงดนตรีไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๕๕ (วัดโบสถ์ดอนพรหม) พบว่า การดำเนินงานตามแนวทางของนวัตกรรมทางการศึกษาดังกล่าว ส่งผลให้เกิดผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน ทั้งในระดับสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียน รวมถึงการขยายผลและต่อยอดการใช้นวัตกรรมทางการศึกษา ดังนี้

3.1 ผลที่เกิดขึ้นกับสถานศึกษา

โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๕๕ (วัดโบสถ์ดอนพรหม) มีวิสัยทัศน์เพื่อการพัฒนาให้นักเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ด้วยความรู้คู่คุณธรรม เป็นเลิศด้านสื่อมวลชนศึกษา มุ่งสู่ความเป็นพลเมือง โดยดำเนินการจัดทำข้อมูลสารสนเทศตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับวิเคราะห์ปัญหารายบุคคล เพื่อการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณในรูปแบบของโครงการ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๕๕ (วัดโบสถ์ดอนพรหม) จึงได้ร่วมกันกำหนดเป้าหมายและผลลัพธ์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน ตามผลการวิเคราะห์ปัญหาในโครงการ 1 คน 1 เครื่องดนตรี มีวัตถุประสงค์พัฒนาทักษะด้านดนตรีขั้นพื้นฐานของนักเรียนโรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๕๕ (วัดโบสถ์ดอนพรหม) ซึ่งดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปีงบประมาณ 2566 ถึงปัจจุบัน โดยได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบุรี เขต 1 ในการนิเทศติดตาม

การจัดการเรียนการสอนเชิงรุก (Active Learning) การนิเทศภายในสถานศึกษาจากผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงคณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน วัดโบสถ์ดอนพรหม ได้ให้การสนับสนุนงบประมาณสำหรับพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การจัดหาอุปกรณ์อำนวยความสะดวก รวมถึงเครื่องดนตรีไทยและการซ่อมแซมเครื่องดนตรีให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์พร้อมใช้งาน ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนสมรรถนะด้านดนตรีไทยของนักเรียน

กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม ได้ดำเนินการคัดเลือกโรงเรียน ตามกิจกรรมดนตรีไทย 100 เปอร์เซนต์ ประจำปีงบประมาณ 2567 เพื่อเข้ารับรางวัลระดับชาติ โดยพิจารณาจากการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในสถานศึกษา การประเมินศักยภาพของโรงเรียน ในการจากบรรยากาศการเรียนการสอนในชั้นเรียน การมีส่วนร่วมของนักเรียน และการแสดงผลงาน ด้านดนตรีไทยของนักเรียนทั้งโรงเรียน ซึ่งผลจากการดำเนินงานตามนวัตกรรมจัดการเรียนรู้รายวิชาดนตรี โดยใช้แนวทางการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติและการเรียนรู้แบบร่วมมืออย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๕๕ (วัดโบสถ์ดอนพรหม) ได้รับการพิจารณาคัดเลือกจากกรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม ให้เป็น โรงเรียนดนตรีไทย 100 เปอร์เซนต์ ระดับดีเด่น ประจำปีงบประมาณ 2567 นับเป็นผลสำเร็จระดับชาติ ของสถานศึกษาที่สะท้อนถึงภาพลักษณ์และการได้รับการยอมรับจากทุกภาคส่วน

โล่รางวัลโรงเรียนดนตรีไทย 100 เปอร์เซนต์ ระดับดีเด่น ประจำปีงบประมาณ 2567

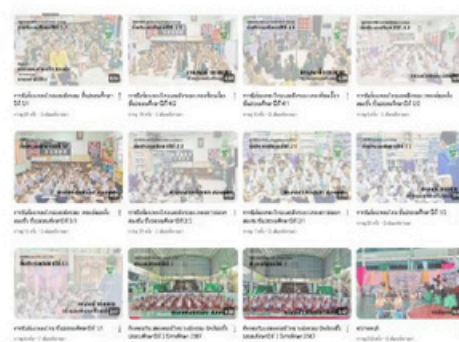
3.2 ผลที่เกิดกับครูผู้สอน

ครูผู้รับผิดชอบการจัดการเรียนรู้รายวิชาดนตรีของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1 – 6 ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อกำหนดเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ โดยร่วมกันออกแบบและจัดทำหน่วยการเรียนรู้เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้อง กับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดที่ระบุไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 โดยใช้แนวทางการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ การเรียนรู้แบบร่วมมือและการใช้เทคโนโลยีพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ที่หลากหลาย เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ด้านทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยสู่สมรรถนะ ในการจัดแสดงดนตรีไทยที่เห็นผลลัพท์อย่างมีรูปธรรม ทั้งนี้เพื่อให้เห็นถึงพัฒนาการด้านการปฏิบัติทักษะ

ดนตรีไทย จึงได้จัดทำข้อมูลสารสนเทศของรายวิชา เพื่อเก็บรวบรวมการแสดงผลสัมฤทธิ์ความสามารถด้านทักษะ การปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยในรูปแบบวิดีโอ เพื่อใช้สำหรับการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

การบันทึกวิดีโอการแสดงดนตรี

การพัฒนาสื่อการเรียนรู้

ครูผู้สอน ที่มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ประสบความสำเร็จสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาดนตรีให้มีระดับและการพัฒนาทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยขั้นพื้นฐานและส่งเสริมสมรรถนะการจัดแสดงดนตรีไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 นำไปสู่การพิจารณารางวัลทั้งในระดับเขตพื้นที่ ระดับศึกษาธิการภาค และระดับชาติ

รางวัลระดับดีเยี่ยม REO2 MOE AWARDS
ประจำปีงบประมาณ 2567

รางวัลชนะเลิศ ระดับเหรียญทอง
โรงเรียนไทยรัฐวิทยาภาคกลาง - ตะวันออก

ผลงานระดับดีมาก “เพิ่มคุณภาพการเรียนรู้”

ผลงานระดับดีมาก “เรียนดี มีความสุข”

3.3 ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

จากรายงานผลการประเมินตน (SAR) ปีการศึกษา 2566 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาดนตรี ระดับ 3 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 83.87 โดยหลังจากการพัฒนาการจัดการเรียนรู้รายวิชาดนตรี โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติและการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดแสดงดนตรีไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๕๕ (วัดโบสถ์ดอนพรหม) ในปีการศึกษา 2567 ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาดนตรี ระดับ 3 ขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 98.59 แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาทั้งด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติของนักเรียนต่อการเรียนรายวิชาดนตรี

รายงานผลการประเมินตน (SAR)
ปีการศึกษา 2566

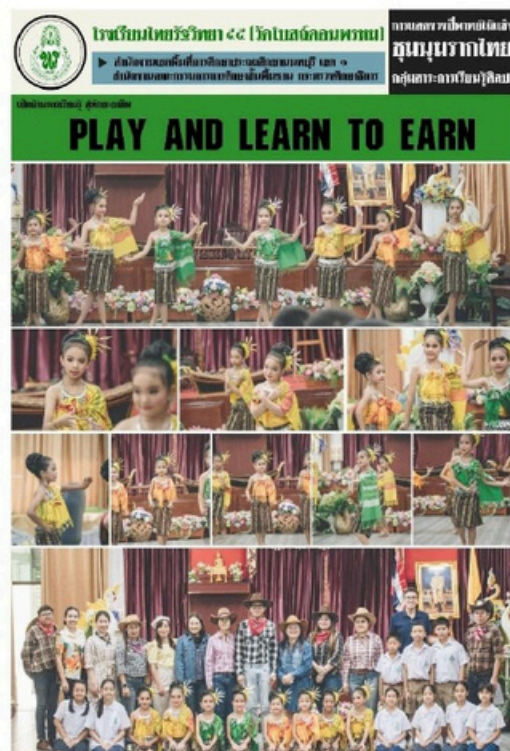
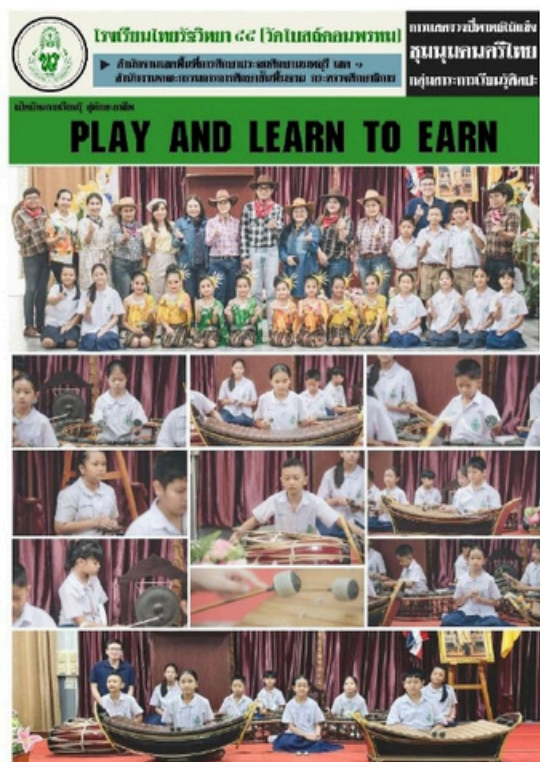

รายงานผลการประเมินตน (SAR)
ปีการศึกษา 2567

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมวันแสดงดนตรีไทย ประจำปีการศึกษา 2567 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 โดยนักเรียนได้นำความรู้ ทักษะด้านดนตรี ที่ได้รับการพัฒนามาปรับประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับบริบทและสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน รวมถึงการบูรณาการ การใช้ความสามารถด้านดนตรีในการมีส่วนร่วมกับกิจกรรมของสถานศึกษาและชุมชนวัดโบสถ์ดอนพรหม

การสร้างแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning Mindset) ให้นักเรียน มีการวางแผนสำหรับการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา โดยใช้ความรู้ ความสามารถ ด้านดนตรีไทยในการสอบคัดเลือกเพื่อเข้าศึกษาต่อด้านความสามารถพิเศษดนตรีไทยการเข้าร่วมกิจกรรม“ผู้นำทางวัฒนธรรม” วัฒนธรรมวินิต ของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนนทบุรี รวมถึงการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-directed Learning) ในการฝึกฝน แก้ไขข้อบกพร่องและพัฒนาทักษะดนตรีของตนเอง ให้มีระดับที่สูงขึ้น การแสดงความสามารถด้านดนตรีไทยรายบุคคลและในรูปแบบวงดนตรีไทยบนแพลตฟอร์มออนไลน์

การพัฒนานักเรียนที่มีความถนัด ความสามารถและความสนใจในด้านดนตรีไทยเพื่อนำมาต่อยอดการเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศด้านดนตรีไทย โดยการฝึกซ้อมนอกเวลาเรียนและเตรียมความพร้อมสำหรับการเข้าร่วมการแข่งขันทักษะดนตรีไทยในงานศิลปหัตถกรรมนักเรียนครั้งที่ 72 ได้รับรางวัลชนะเลิศ เหรียญทอง วงปี่พาทย์ไม้แข็ง รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2 เหรียญทอง เดี่ยวฆ้องวงเล็ก รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2 เหรียญเงิน เดี่ยวระนาดเอก รางวัลเหรียญทอง เดี่ยวระนาดทุ้มและฆ้องวงใหญ่

รางวัลชนะเลิศ
การแข่งขันวงปี่พาทย์ไม้แข็ง

รางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ 2
การแข่งขันเดี่ยวฆ้องวงเล็ก

รางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ 2
การแข่งขันเดี่ยวระนาดเอก

รางวัลเหรียญทอง
การแข่งขันเดี่ยวระนาดทุ้ม

รางวัลเหรียญทอง
การแข่งขันเดี่ยวฆ้องวงใหญ่

3.4 การขยายผลและต่อยอดการใช้นวัตกรรมการศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ได้ร่วมกันวิเคราะห์และสรุปบทเรียนจากการพัฒนาการจัดการเรียนรู้รายวิชาดนตรี โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติและการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดแสดงดนตรีไทยของนักเรียนในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ได้ ดังนี้

ด้านการบริหารจัดการ การกำหนดวิสัยทัศน์และให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะดนตรีของนักเรียน โดยดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อใช้สำหรับการสนับสนุนการจัดการศึกษา ทั้งด้านการสนับสนุนงบประมาณ ทรัพยากรในการจัดหาเครื่องดนตรี รวมถึงการส่งเสริมให้ครูมีโอกาสพัฒนาองค์ความรู้ผ่านการอบรม ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และการนิเทศติดตาม การจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญส่งผลให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเต็มที่ ส่งผลต่อทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรีที่เห็นผลจริง นักเรียนสามารถใช้ทักษะด้านเทคโนโลยีในการเผยแพร่ความสามารถด้านดนตรีไทยบนแพลตฟอร์มออนไลน์ นำไปสู่ความเชื่อมั่นของผู้ปกครอง ชุมชนและบุคคลภายนอกที่มีต่อสถานศึกษา

ด้านนักเรียน เนื่องจากโรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๕๕ (วัดโบสถ์ดอนพรหม) มีการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ส่งผลให้นักเรียนที่มีความบกพร่องมีพัฒนาการด้านทักษะดนตรีที่แตกต่างจากนักเรียนกลุ่มปกติ อาทิ ความแตกต่างด้านทักษะและการพัฒนาการเรียนรู้โดยเฉพาะนักเรียนที่มีความบกพร่องมักมีข้อจำกัดในการควบคุมอารมณ์ เมื่อเผชิญกับข้อผิดพลาดระหว่างการเรียนรู้หรือการแสดงดนตรี การขาดสมาธิในกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนบางคนไม่สามารถมีส่วนร่วมในการฝึกซ้อมหรือกิจกรรมกลุ่มได้อย่างเต็มศักยภาพ

การขยายผลการพัฒนาการจัดการเรียนรู้รายวิชาดนตรี โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติและการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดแสดงดนตรีไทยให้แก่เครือข่ายคณะผู้บริหาร คณะครูจากโรงเรียนไทยรัฐวิทยาทั้ง 34 โรงเรียนในภาคกลางและภาคตะวันออก ในงานสัมมนาครูโรงเรียนไทยรัฐวิทยาภาคกลาง – ภาคตะวันออก จัดขึ้น ณ โรงแรมโกลเด้นบีช ชะอำ จังหวัดเพชรบุรี คณะศึกษาดูงานจากสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ได้แก่ โรงเรียนวัดโชติการาม โรงเรียนวัดแจ้งศิริสัมพันธ์ (สโสมรสากลอุทิศ) โรงเรียนวัดปากน้ำ (พิบูลสงคราม) โรงเรียนวัดลานนาบุญ (น้อม หงสะเดชอุบลัมภ์) โรงเรียนวัดฝาง โดยมีการนำเสนอรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะดนตรีที่ประสบความสำเร็จ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรีไทย เพื่อสนับสนุนการนำไปปรับใช้และขยายผลให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละโรงเรียนต่อไป

นางสาวสุริพร จิตต์เอื้อ
ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดฝาง

นางสาวปวรัตน์ รอไกรเพชร
ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดแจ้งศิริสัมพันธ์

คณะครูโรงเรียนวัดฝาง

คณะครูโรงเรียนวัดแจ้งศิริสัมพันธ์

นางบรรเจิด อุ่นมณีรัตน์
ผอ. สพป. ราชบุรี เขต 1

คณะครู โรงเรียนไทยรัฐวิทยา
ภาคกลาง - ภาคตะวันออก

การพัฒนาต่อยอดนวัตกรรมให้เหมาะสมกับบริบทสถานศึกษา ด้านการใช้กิจกรรมดนตรี เพื่อการสร้างอัตลักษณ์ของสถานศึกษาบนพื้นฐาน Soft power การขับเคลื่อนนโยบายของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 5 ประการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี โดยนำไปพัฒนาต่อยอดเพื่อยกระดับคุณภาพ การศึกษาด้านคุณภาพนักเรียนกระบวนการบริหารและจัดการ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียน เป็นสำคัญ นำไปสู่การประเมินการประกันคุณภาพภายนอก (พ.ศ.2567 - 2571) รอบที่ 5 รางวัล IQA AWORD ระดับยอดเยี่ยม ปีการศึกษา 2566 การประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข ปีการศึกษา 2567 ระดับเขตพื้นที่ ประเภทผลงานดีเด่น ระดับเพชร เป็นต้น

ผ่านการประเมินการประกันคุณภาพภายนอก
(พ.ศ. 2567 - 2571) รอบ 5

ผ่านการประเมิน โครงการสถานศึกษาสีขาว ฯ
ประเภทผลงานดีเด่น ระดับเพชร

ทั้งนี้ ข้าพเจ้าได้แนบเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณา วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ประเภทนวัตกรรมการศึกษา ไว้ครบถ้วนแล้ว ตามประกาศของสำนักงานศึกษาธิการภาค 2 รวมทั้งสิ้น จำนวน 28 แผ่น และข้าพเจ้าขอรับรองว่ารายงานการเสนอผลงานฉบับนี้ มีความถูกต้องและเป็นจริงทุกประการ

ลงชื่อ **กฤษณพงศ์** ผู้เสนอผลงาน
(นายกฤษณพงศ์ ใจตรง)

ตำแหน่ง ครู
โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๕๕ (วัดโบสถ์ดอนพรหม)
วันที่ 13 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2568

ลงชื่อ **[Signature]** ผู้รับรองผลงาน
(นางสาววรรณชนก มั่นแน่น)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๕๕ (วัดโบสถ์ดอนพรหม)
วันที่ 13 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2568

บรรณานุกรม

- กุลกนก จันทันติ. (2560). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักการออกแบบของ ADDIE MODEL ร่วมกับการออกแบบการเรียนรู้แบบย้อนกลับ เรื่องหลักการทำโครงงานคอมพิวเตอร์ วิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 [วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2560). วิธีวิทยาการสอนดนตรี. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แคมมณี. (2560). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2544). การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แนวคิดวิธีและเทคนิคการสอน 1. กรุงเทพฯ: เดอะมาสเตอร์กรุ๊ปแมนเนจเม้นท์.
- วรัญญา เสนสม. (2563). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ Active learning โดยใช้สื่อมัลติมีเดีย เรื่องประโยคเพื่อการสื่อสาร วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา. กศ.ม., บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2553). *Active learning*. เชียงใหม่: คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

